

rosan exaltált Líznyai barátunk oly remekül szónokolt mindazokért, kik e dalidót létrehozták, fentartották, s különösen Érsekújvár egész lelkes közönségeért, hogy a hallatlanul fölviillanyzott fiatalság vállára kapta a költszónokot, s mint ő maga kifejezte, bombaként dobta le a táncterem kellő közepére, hol örömtelt szívének szétpattant sugárait alig bírta összeszedni. — „Szeretném, — mondá egy vidéki úr — ha látná a Pesti Napló kritikusa, mily népszerűséggel bír azon költő, kinek verseit otrombaságnak nevezé.”

A bál reggeli 3 óra felé oszlott el, mindenki szívében kedves, maradandó emléket hagyván maga után.

Reggel 10 óra után megjelentünk Kőszegi bátyánk vendégszerető házában a korhelylevesre. Jó embereink a bőven esett hó után mindenüvé szánon vitettek bennünket, mi az egész mulatságnak a régi világra emlékeztető salusias, patriarchális színt kölcsönözött. Az egész éjen át zaklatott brügónak méla zugása ismét megüté füleinket, ...

A korhelyleves úgy helyrehozott bennünket, hogy hegyibe még a gulyásos húst és turós csuszát is jóízűen elköltöttük, s a bucsupoharak közt fájó szívvel váltunk meg a derék újváriaktól.

Patikáriusék Pestre mentek vissza ... kissé nehéz fővel, de nem üres-erszénnyel s azon édes öntudattal, hogy másokat jól mulattattak, s e mellett magok is jól mulattak.

Mi pedig pesti kalandorok, az én ellenállhatlan csábításomra Bécsfelé vettük utunkat, elhatározván pénzéből kifogyott s így nevének kétszeresen megfelelő költő-barátunkat közkölségen vinni magunkkal a birodalmi székváros óriási tömkelegébe, hol komolyabb dolgok is vártak reám.

E második expedicióról, melyben szinte vitézül viseltük magunkat, egy külön cikkben fogok szólni.

VAHOT IMRE.

A PELESKEI NÓTÁRIUSNAK FELESÉGÉHEZ ÍRT LEVELEI.

XXI. Levél.

(Hogyan kurrentálják Amerikában az elveszett férjet? — Nálunk! — Drága feleség. — Mért házasodnak kevesen? — Őseink és mi. — Házas ur és ház ur. — Patagrafus a vegyes házasságról. — Gordiusi csomó és divatos nagy Sándoraink. — Rubinsteinnek vetélytársa. — Zenedől hangverseny és az apró nép. — A régi jó Amerikák és Líznyai „Szeretelmekönyve.”)

Kedves életpárom!

Hajlandó valék vala binni, hogy talán olyatén kurrentáló levelet fogsz utánam indítani, — nem tudván okát az én hosszabb ideig való elhallgatásomnak, — a milyent nemrég egy amerikai feleség tétetett volt az újságokba.

Ez a nevezetes asszonyazemény ugyanis mikoron látná, hogy férje ura még az éjjeli harangszó után sem jönne haza a devernákból, sőt még másnap is azt ta-

pasztalná, hogy a jó madár sem reggel, sem dében, sem este nem jelenkeznék, pennát ragadva kezébe, olyan rossz ortográfiájú levelet küldött a Newyork Heraldba, vagy mit tudom én miféle titulusú lapba, mintha a grammatikát valami tudóstársasági tagtól tanulta volna. A levél imígyen hangzott:

Elveszett portéká keresetlik!

Bizonyos hozzám tartozó individuum elveszett vagy ellopott házamból, kit az unalom s a magamra hagyatottság egy boldogtalan percében elég boldog voltam férjemül választani. Ez egy barátságos tekintetű, de gyöngy-karakterű fiú. Ha rákiáltasz az utcán hogy: Héj! Tim! bizonyosan vissza fog fordulni, miből világos, hogy ez a neve. Eltűnése előtt legutószor Harris Juliával látták, miközben szerelmes pillantásokat vetve a nőre, annak derekát az utcán átkarolta.

Ki a szökevényt elfogja s oly módon hozza vissza, hogy én őt a nomád élethezi kedvéről leperetelhetem. — alulírt hoz állandóan hivatalos egy-egy findza the-ára. — Smith A. Henriette.

Nem hiába lábbal lábuk ellen állunk az amerikaiak irányában, hanem nálunk bizony nem adta még magát elő eset, hogy a megszökött házaselet mai napsig kurrentáltatnák, sőt sok tekintetben dicsérem annak a férjnek az esztét, ki megszökött feleségét csak azért kaptatta fel, hogy minél továbbra tartó úti költséget alhasson neki. Ilyen a világ folyása, drága feleségem!

Ad vocem: drága feleség! Azt hiszem, nem egy könnyen találkozhatók alkalmasabb titulus, melylyel a férj házastársát megtisztelhesse, mert sohajítások kint vallhatja be, hogy biz sok pénzbe kerül! Ez tin az oka, hogy az idei farsangon oly sok eladó lány maradt eladónak, kiből pedig „drága feleség” válhatott volna.

Eddig igen sok, erre hivatásos fiatal ember péntért házasodott meg, s az ily módon történt egybekelés aztán spekulációbeli házasságnak nevezték.

Őseink megvették — mi pedig — elveszszük jövődöbeli házastársainkat: őseink sátorosodtak, mi pedig házasodunk, — ha tudniillik a jövődöbelivel egy háromemeletes házban lakunk, míg különben savanyú képpel csak azt mondjuk, hogy megöcsülttem!

A házass ember lehet házúr, de azért az nagy ritkán történik mint Érsekújváron a cigánybál, hogy egyszerűs mind ő legyen úr a házban, sőt az afféle „Vegyes házasságokból” gyakran fejlődik ki olyan scéna, hogy midőn a háználküli férj házassága pappucsdinasztiájának tirannizálása alatt nyűgve az asztal alá buvik, a mint az már megis történt, s midőn a véletlenül belépő háziharát nevetve azt kérdi: „Ugyan, domino speklábilis, mit művel az asztal alatt?” bosszusan kénytelen felelni: „Kinek mi köze hozzá!?” Azt tehetem itthon, a mit akarok, mert hiszen én vagyok úr a házban!”

De nem ereszkedem nagyon mélyen e tárgyba, mert tartok tőle, hogy aztán annyira belé bonyolódom, hogy ki sem bírok belőle vergődni, mint a kecskeméti ember a nagykörösi sárból, azért a házaselet kérdéséi akint

gondolom legkönnyebben megfejtethni, ha ketté vágom azt, mint Nagy Sándor a gordiusi csomót. Egyébiránt ez minden kérdés megfejtésére valóban a legegyszerűbb mód, midőn mindenhol anyi a divatos Nagy Sándor.

A becsületbeli bonyodalmakat kardvágással fejtik meg.

A bankér bonyolódott financiájának kardvágása a krída: ezt egyébiránt sokan órvágásnak is szeretik tartani, mely a „pénzszédelés“ krízisében a páciensnél a kúra ultima desperata.

Egy dráma fölött irt kritikából eredt bonyodalmak megfejtésére kardot rántanak a kritikusok; csak hogy itt aztán az a baj történik, hogy e kisissé ügyetlen Nagy Sándorok a csomó helyett egymásnak esnek, s midőn ellenfelüket akarják vágni, maguk alatt vágják a fát!

Ma egy hete, a mint délben more pestienzi a váci-utcán sétálnék, fixirozva az ottan látható bájdús fehér és halvány népet, hát egy hosszúhajú muzsikusbarrátom, szemén okulfárgummal (ezek a muzsikusbizne-qua-nonjai!) karon ragad.

— Jöjjön velem urambátyám!

— Szívesen követem a traktérba, ugyis már éhezem.

— Bah, mit gondolsz? most traktérba, mikor még csak félegyre. Ilyenkor az elegáns világ koncertekbe megyen.

— Köszönöm bücsös meghívását, drága uramöcsém. — felelém. — de mióta annak az Ametisztnek voltam a koncertjén —

— Talán Saphir humorisztikai felolvasását akarja mondani, urambátyám?

— Nem Saphir, de mégis valami ilyen drágakő a neve.

— Talán Rubinstein?

— Az ám! Nos, mondom, mióta ennek a koncertjén jobban lehetett az én gyomrom korgását, mint az ő zongorázását hallani: borzadok a koncertektől, mert tartok tőle, hogy a virtuóz helyett majd engem tapsolnak elő, aminthogy ez majd meg is történt.

— De kérem, ezt a mai koncertet egy honi hasznos intézetünk növendékei adják, s midőn így mintegy próbatételt adnak a közönség előtt, azt is hasznos céllal, a színházi nyugdíjintézet kasszája gyarapításával kötik össze.

— S kik ezek a eszköltni való gyermekek?

— A zenede növendékei.

— De már oda elmenjünk!

Men is bántam meg, hogy elmentem, mert az ott töltött másfél órára boldogsággal emlékezem. Ha te láttad volna azt, hogyan fujja a flautát egy akkora 7—8 esztendőes emberke, mint az öklöm, hogy hegedül, zongoráz és zengedez ez az apró nép, s mily szépen énekelnek azok a felnőtt kisasszonykák, különösen közülök egy piros, meg egy kék ruhás, bizony könnyezve emlékeznél vissza azon időre, midőn a klavirmester a fortepiánón hat esztendeig is elgyötörte a tanítványt, hogy az a hetedikben végre el tudja játszani a galoppadót.

Ezen zeneiskolának egyik növendéke most lép fel a német színpadon, s minden hallgató szívében

megfordult az az ohajtás, vajha nemzeti színházunk számára is nevelne majd olyan tagokat, a kikre büszkék lehessünk.

A fortepiánókról eszembe jutnak az Aurórák, Urániák s egyéb szebbevaló almanachoknak nevezett tiszteletes régiségek, mik a maguk idejében igen díszesre méltó könyvek valának, s saluhelyeken még most is nagy becsben és tokokban tartatnak. Egy ilyenféle almanachot küldött hozzám mostanság Ruttkay Gyula és Lisznyai Kálmán, s te kedves kincsem, bizonyosan eltaláltad már, hogy ez a „Szerelem könyve“, melyről annak idejében annak rendje és módja szerint megemlékeztem.

Mondhatom, hogy ennél szebben kiállított magyar könyvet alig láttam; de valamiképen az asszonynak külső szépség mellett még nagyobb becsületére válik a belső, a lélek szépsége. — ugy ezen könyvnél is. — De nem beszélék sokat, nehogy a megfélemléstől megfoszszam azon kisasszonykákat, kiknek gavallérjai e könyvvel akarnak prezentirozni.

Isten velünk!

nagyajtai Zajtay István, mp.
N. L. (L. S.)

—

—

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Febr. 18. Troubadour. — Opera Verditől. Kaiser Erntné asszony mint vendég Leonora szerepében igen jó sikerrel lépett föl.

— 19. Macbeth. Szomorujáték Shakespeare-től. — A címszerepben Ira Aldridge működött, s bár rosszallót a közönséggel előre tudatá, ma ismét a legkisebb árnyéklatokban is fölismerők benne a lánglelkű nagy művész. Legfőnyesebben sikerültek neki azon helyek, midőn Duncannak leginkább neje által unszolt meggyilkolása előtt habozni, ingadozni kezdi s midőn a véres tett végrehajtása után félelem s lelkiismereti furdalás kínozza; — később akkor is nagyszerű, midőn az általa megöletett Banko szelleme a lakoma alkalmával megjelenik képzelete előtt, s megtévesztült agyremével irtózat és kétségbeesés közt küzd. — Testi gyöngékedése miatt kifogyván erejéből, a Macduffal párbaj vívásában nem használt oly mesteri fogásokat mint pár évvel ezelőtt. — Jókainé nagyon szelíden tüntető fel lady Macbeth ördögi jellemét, de az alvájárási jelenetben helyén volt. — Feleki (Macduff), Tóth József (Banko) férfiasan, erőiesen játszottak. Macbeth előadását a Lakat követé, s Aldridge Mungóján most meglátzott a bágyságság. — Közönség nagy számmal.

— 20. Zsidónő. Opera Hafewyrtól. — Kaiser Erntné Recha szerepében mint vendég lépett föl, s Ellinger-, Jokelfalussy-, Köszegi- s Fehérvári Mariával együtt tetszést vívtak ki.

— 21. Csikós. Népszíni Szilgietitől. Gönczy vidéki színész a vén csikós szerepében tőn második színi próbát, s mind a mellett, hogy Réti után